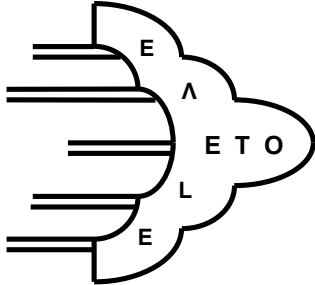

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6949573108

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.166 Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2021
ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Το 13^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»: Επιγραμματικά!

Η παράδοση της ανά δύο έτη διοργάνωσης του Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», θα συνεχιστεί! Άρχισε το 1997 με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΕΤΟ, ύστερα από πρόταση του αείμνηστου Προέδρου **Βασίλη Φιλόπουλου** και συνεχίζεται έκτοτε αδιάλειπτα. Κάθε δύο χρόνια, επιστήμονες από διάφορα θεματικά πεδία, από διάφορους τομείς της γνώσης, συμμετέχουν σε μια συνεδριακή εκδήλωση για να ανακοινώσουν εργασίες τους σχετικές με θέματα, καταστάσεις, εξελίξεις, επιτεύγματα και προοπτικές στον τομέα της **Ορολογίας**: στον τομέα που μελετά την **αναγνώριση** και **ενοποίηση** των **αντικειμένων** της πραγματικότητας, την **οριοθέτηση** μέσω του **ορισμού** και/ή της **περιγραφής** και την **κατασήμανση/κατονομασία** (με **όρους** και **ονόματα**) των **ενοιών** ως βασικών μονάδων **γνώσης** οι οποίες αντιπροσωπεύουν στον ανθρώπινο νου τα **αντικείμενα** (υλικά και άυλα, πραγματικά και φανταστικά). Και βέβαια, στον πυρήνα της θεματολογίας των Συνεδρίων αυτών η **ελληνική ορολογία**, η **διεπαφή** ανάμεσα στην **ανθρώπινη γνώση** (που δεν έχει φυσικά ή τεχνητά σύνορα, εθνικότητα και γλώσσα) και στην **ελληνική γλώσσα**.

Όλο το γλωσσικό υλικό των Συνεδρίων «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» είναι ελεύθερα διαθέσιμο στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ και συγκεκριμένα στην ιστοσελίδα: ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ» (<http://www.eleto.gr/gr/papers.htm>), τόσο ως χωριστά κείμενα όλων των ανακοινώσεων όσο και ως πλήρη κείμενα των τόμων των ανακοινώσεων των Συνεδρίων 3^{ου} έως και 12^{ου}.

Όλα τα Συνέδρια «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», πλην του 5^{ου}, πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα. Το 5^ο πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία, με κύριο συνδιοργανωτή το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Συνδιοργανωτές, άλλος σε περισσότερα και άλλος σε λιγότερα από τα Συνέδρια αυτά, υπήρξαν οι φορείς:

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Ιόνιο Πανεπιστήμιο (ΙΠ), Πανεπιστήμιο Πατρών (ΠΠ), Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ), Πανεπιστήμιο Αιγαίου (ΠΑ), Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ), Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ), Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ), Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ), Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών (IFA), Οργανισμός για την Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ), Παγκύπρια Ένωση Πτυχιούχων Μεταφραστών και Διερμηνέων και Πανελληνίως Σύλλογος Επαγγελματιών Μεταφραστών (ΠΣΕΜ).

Η πανδημία COVID-19 επηρεάζει μεν, αλλά δεν καταργεί τη διοργάνωση του φετινού Συνεδρίου! Το 13^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» θα γίνει! αλλά θα γίνει προσαρμοσμένο στις σημερινές συνθήκες. Δεν θα διεξαχθεί **τοπικά** (on-site), αλλά, **επιγραμματικά** (online), μέσω του διαδικτυακού συστήματος zoom με κύριο συνδιοργανωτή το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Έχουν αποφασιστεί από το ΔΣ οι ημερομηνίες: **11–13 Νοεμβρίου 2021** και σύντομα θα κυκλοφορήσει η Πρόσκληση για υποβολή ανακοινώσεων.

K.B.

Οι ορολογικοί πόροι της ΕΛΕΤΟ στην Υποδομή Γλωσσικών Πόρων και Τεχνολογιών CLARIN:EL Η Ερευνητική Υποδομή Γλωσσικών Πόρων και Τεχνολογιών CLARIN:EL

Το CLARIN:EL (<http://www.clarin.gr/>) είναι η Εθνική Ερευνητική Υποδομή Γλωσσικών Πόρων και Τεχνολογιών στην Ελλάδα. Η Υποδομή CLARIN:EL συμμετέχει στον **Εθνικό Οδικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών** και αποτελεί, από τον Φεβρουάριο του 2015, το ελληνικό σκέλος της Ευρωπαϊκής Υποδομής CLARIN ERIC (<https://www.clarin.eu/>). Το CLARIN ERIC συστάθηκε το 2011 και υλοποιείται από ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων, στο οποίο συμμετέχουν φορείς με ενεργό ερευνητική δράση και αναπτυξιακή δραστηριότητα στο χώρο των **Γλωσσικών Πόρων** και της **Γλωσσικής Τεχνολογίας**. Σήμερα, το δίκτυο CLARIN αριθμεί περισσότερα από 130 μέλη σε 23 χώρες.

Μέσω της Εθνικής Υποδομής CLARIN:EL **συγκεντρώνονται, τεκμηριώνονται, συντηρούνται και διαμοιράζονται** ψηφιακοί γλωσσικοί πόροι, εργαλεία γλωσσικής τεχνολογίας καθώς και πιστοποιημένες διαδικτυακές υπηρεσίες γλωσσικής επεξεργασίας.

Πιο συγκεκριμένα, μέσω του CLARIN:EL ο χρήστης έχει πρόσβαση σε ένα μεγάλο αριθμό **ψηφιακών γλωσσικών δεδομένων**, διαφόρων γλωσσικών τύπων και μέσων, όπως σώματα κειμένων, λεξικά και ορολογικά γλωσσάρια, οντολογίες, κ.λπ. Παράλληλα, δίνεται η δυνατότητα γλωσσικής επεξεργασίας των δεδομένων, κάνοντας χρήση των διαθέσιμων **εργαλείων** ή/και **διαδικτυακών υπηρεσιών γλωσσικής τεχνολογίας** που προσφέρει η Υποδομή. Για παράδειγμα, στη λίστα των εργαλείων/υπηρεσιών γλωσσικής επεξεργασίας του CLARIN:EL περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, λημματοποιητές, συντακτικοί αναλυτές, εργαλεία για την τμηματοποίηση κειμένου ή την αναγνώριση ονοματικών οντοτήτων, εργαλεία αυτόματης εξαγωγής περιληψής ή αυτόματης εξαγωγής ορολογίας, κ.ο.κ. Τέλος, η Υποδομή CLARIN:EL προσφέρει πρόσβαση στα **μεταδεδομένα τεκμηρίωσης** τόσο των γλωσσικών πόρων όσο και των εργαλείων και υπηρεσιών γλωσσικής επεξεργασίας που διαμοιράζονται και διατίθενται μέσω αυτής. Πρόκειται για μία σειρά γενικών και τεχνικών πληροφοριών που συνοδεύουν απαραίτητως κάθε πόρο, όπως το όνομα του πόρου, το PID του πόρου, δηλαδή το μοναδικό μόνιμο αναγνωριστικό αυτοποίησης του πόρου με βάση το πρότυπο handle, μία σύντομη περιγραφή του πόρου, καθώς και στοιχεία σχετικά με τη διαθεσιμότητα του πόρου (τύπος άδειας, περιορισμοί στη χρήση του πόρου, τρόπος διάθεσης, κλπ.), τα τεχνικά στοιχεία του πόρου και στοιχεία σχετικά με την τεκμηρίωση και τη δημιουργία αυτού.

OROGRAMMA No 166, January – February 2021,
ISSN 1106-1073
Bimonthly edition of
Hellenic Society for Terminology (ELETO)
Syngrou Ave. 63, GR-11745 ATHENS GREECE

Με τον αριθμό των εγγεγραμμένων χρηστών να ξεπερνά μέχρι σήμερα τους 900, η Υποδομή CLARIN:EL φιλοξενεί συνολικά **593 πόρους** σε ένα συστηματικά οργανωμένο δίκτυο αποθετηρίων, στο οποίο συμμετέχουν **12 Ερευνητικοί Οργανισμοί και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα από όλη την Ελλάδα** (ΕΚ Αθηνά, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, ΕΔΥΤΕ, ΑΠΘ, Παν/μιο Αιγαίου, Ιόνιο Παν/μιο, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, ΕΚΠΑ, ΕΚΚΕ, Πάντειο Παν/μιο, Παν/μιο Κρήτης, Παν/μιο Δυτικής Αττικής).

Με στόχο τη διασφάλιση της ψηφιακής διατήρησης της ελληνικής γλώσσας και την υποστήριξη της έρευνας στους τομείς των Γλωσσικών Σπουδών, των Ψηφιακών Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, της Γλωσσικής Τεχνολογίας, της Τεχνητής Νοημοσύνης και της Πληροφορικής, η πρόσβαση στην Υποδομή CLARIN:EL είναι **ελεύθερη** για όλη την ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα, τη βιομηχανία, αλλά και το ευρύ κοινό, σύμφωνα με τις **αρχές της ανοιχτότητας** των δεδομένων και τις **αρχές FAIR (FAIR Data Principles)**.

Η συνεργασία της Υποδομής CLARIN:EL με την Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)

Τον Ιούλιο του 2019, ξεκίνησε μία πολλά υποσχόμενη συνεργασία ανάμεσα στην Υποδομή Γλωσσικών Πόρων και Τεχνολογιών CLARIN:EL και την Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας ΕΛΕΤΟ. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, 16 ορολογικοί πόροι οι οποίοι έχουν δημιουργηθεί, εγκριθεί και δημοσιευθεί από την ΕΛΕΤΟ είναι πλέον διαθέσιμοι και ελεύθερα προσβάσιμοι μέσω της Υποδομής CLARIN:EL.

Στόχος της συνεργασίας αυτής είναι αφενός η κατάδειξη του σημαντικού έργου της ΕΛΕΤΟ αναφορικά με την ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας και της ορολογικής έρευνας μέσω του διαμοιρασμού και της διάθεσης των 16 ορολογικών πόρων στο CLARIN:EL και αφετέρου η επίτευξη διαθεματικής-διεπιστημονικής προσέγγισης του υλικού αυτού μέσω της μελέτης και της χρήσης του από ερευνητές, ακαδημαϊκούς, φοιτητές και γενικότερα χρήστες της Υποδομής CLARIN:EL που δραστηριοποιούνται σε άλλους επιστημονικούς κλάδους και τομείς ενδιαφέροντος.

Συγκεκριμένα, πρόκειται για **16 ορολογικά λεξικά και γλωσσάρια** τα οποία συγκεντρώνουν ισοδυναμίες όρων για περίπου **30.000 ορολογικά λήμματα** σε γλώσσες όπως τα Ελληνικά, τα Αγγλικά, τα Γαλλικά και τα Γερμανικά, τα Ιταλικά, τα Ισπανικά, τα Πορτογαλικά, τα Ρουμανικά, τα Ρωσικά, κ.ά. Από τα 16 αυτά ορολογικά λεξικά και γλωσσάρια, τα 10 είναι δίγλωσσα ενώ τα υπόλοιπα 6 πολύγλωσσα. Καλύπτουν πολλούς γνωστικούς τομείς, όπως η Γεωλογία, η Ψυχολογία, η Ιατρική και Υγεία, η Μηχανική και η Αεροπορία, οι Φυσικές Επιστήμες και η Τεχνολογία (με λεξικά και γλωσσάρια ορολογίας της Ακουστικής, της Οπτικής και Λείζερ), καθώς και ορολογία υπαίθριων δραστηριοτήτων και ενασχολήσεων, όπως η ορειβασία, η αναρρίχηση και ο φιλοτελισμός. Μεταξύ των 16 ορολογικών λεξικών και γλωσσάρων, σημαντική είναι η παρουσία δύο γλωσσάρων της ΕΛΕΤΟ που συγκεντρώνουν όρους του Διεθνούς Συστήματος Μονάδων (SI), ενός γλωσσarium γενικών και ειδικών όρων του τομέα της Ορολογίας, καθώς και του Αγγλοελληνικού γλωσσarium όρων *Όροι στα Φόρα/Terms on Fora*, που περιλαμβάνει όλους τους όρους που έχουν προταθεί από μέλη της ΕΛΕΤΟ σε διαδικτυακά φόρα – κυρίως στο Translatum.gr – καθώς και στο Δίκτυο Ελληνικής Ορολογίας (ΕΔΟ), οι οποίοι έχουν εγκριθεί από την ΕΛΕΤΟ και εν συνεχεία δημοσιευθεί στο περιοδικό ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ.

Το σύνολο των ορολογικών πόρων της ΕΛΕΤΟ που έχουν αναρτηθεί στην Υποδομή CLARIN:EL διατίθεται προς το παρόν σε μορφότυπο pdf, ωστόσο σύντομα όλο το υλικό πρόκειται να μετατραπεί σε επεξεργάσιμες μορφές, όπως excel, csv, tsv, κ.λπ., προκειμένου να καταστεί δυνατή η επεξεργασία του από τα εργαλεία και τις υπηρεσίες γλωσσικής τεχνολογίας που προσφέρει το CLARIN:EL.

Οι 16 ορολογικοί πόροι της ΕΛΕΤΟ, διατίθενται μέσω της Υποδομής CLARIN:EL για ερευνητικούς σκοπούς με Άδεια Χρήσης CC-BY-NC-ND (Αναφορά δημιουργού, Μη Εμπορική Χρήση, Όχι Παράγωγα Έργα).

Μπορείτε να βρείτε τους ορολογικούς πόρους της ΕΛΕΤΟ στην Υποδομή CLARIN:EL [εδώ](#).

H.T.

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με την Ορολογία (Διαρκής Κατάλογος του «Ο»)

Ο κατάλογος Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται παρακάτω περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί, καθώς και άλλα ορολογικά νέα. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται *κυρίως* από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το Infoterm (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>), και από την EAFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net/), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

1. Η απονομή των Διεθνών Βραβείων Ορολογίας (International Terminology Awards 2020) θα διεξαχθεί επιγραμματικά τον Νοέμβριο 2020 με την Γενική Συνέλευση της EAFT που θα είναι και αυτή επιγραμματική.
2. Διεθνές συμπόσιο ορολογίας και φρασεολογίας «PhraséoTerm», πανεπιστήμιο Università degli Studi di Verona, στην Βερόνα (Ιταλία), 16–17 Νοεμβρίου 2020 (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=3d859c8bb1&e=f7b56cb749>)
3. «2020-2022 Online Terminology Program». (<https://upf.us9.list-manage.com/track/click?u=0b3ff911702647360fcd6b65cb&id=7d60998e30&e=d07dbf8bf1>) του Ινστιτούτου **IULA** (Institut de Lingüística Aplicada) υπεύθυνη: η Teresa Cabré, διευθύντρια του προγράμματος Online Master in Terminology.
4. Σύνοδος Κορυφής της EAFT (EAFT Summit 2020), 25–26 Νοεμβρίου 2021, Δουβλίνο (Ιρλανδία), με θέμα «Terminology in Challenging Circumstances» (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=7b44f6bdf2&e=f7b56cb749>).
5. Συνέδριο TOTh 2020, Terminology & Ontology: Theories and applications, 26-27 November, Chambéry, France (<http://toth.condillac.org/?ct=t%28EAFT+Newsletter+99+Febru+ary%29>)
6. Το XLI International VAKKI Symposium θα διεξαχθεί ηλεκτρονικά (μέσω Zoom) στις 11–12 Φεβρουαρίου 2021, με γενικό θέμα Workplace Communication (επικοινωνία στον χώρο εργασίας) (Ηλ-ταχ.: symposium@vakkie.net)
7. Δίγλωσση (ιρλανδικά – αγγλικά) βάση όρων COVID-19 της ερευνητικής ομάδας Gaois (www.gaois.ie) του DCU (Dublin City University) (<https://www.gaois.ie/en/terminology/covid-19/?Query=coronavirus&PerPage=20>).

K.B.

Ο αγγλικός όρος **smoldering** στην ορολογία της Πολλαπλής Σκλήρυνσης (ΠΣ) και η αναζήτηση ελληνικού ισοδύναμου όρου

Τον Σεπτέμβριο του 2020, το ΓΕΣΥ ασχολήθηκε με την εξέταση ενός αιτήματος ορολογικής αξιολόγησης μιας πρότασης ελληνικού όρου ισοδύναμου με έναν αγγλικό όρο στο θεματικό πεδίο της **πολλαπλής σκλήρυνσης** (ΠΣ). Συγκεκριμένα εξετάστηκε η Πρόταση της κας **Αθηνάς Σιούπη**, καθηγήτριας γλωσσολογίας ΑΠΘ, και του κ. **Νικολάου Γρηγοριάδη**, καθηγητή νευρολογίας ΑΠΘ για την ισοδυναμία της αγγλικής μετοχής **smoldering**, που απαντά ως προσημοριστικό συνθετικό στον όρο **smoldering MS lesions**, με την ελληνική μετοχή **υποκαίων, υποκαίουσα, υποκαίων**, προκειμένου αυτή να υποβληθεί στο [Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Ακαδημίας Νευροανοσολογίας \(ΕΑΛΑΝΑ\)](#).

Στην Πρόταση αναλύεται η έννοια των βλαβών που αποδίδονται με τον αγγλικό όρο **smoldering MS lesions** σε αντιδιαστολή με τις «κλασικές οξείες φλεγμονώδεις βλάβες»:

«Στις **κλασικές οξείες φλεγμονώδεις βλάβες** που δημιουργούνται σε διαφορετικό χρονικό διάστημα, παρατηρούνται **αθρόες περιγγειακές φλεγμονώδεις διηθήσεις** που καταλαμβάνουν περιοχές γύρω από τα αγγεία του εγκέφαλου εντός του παρεγχύματος. Είναι ωοειδείς ή στρογγυλές σε εγκάρσια διατομή τους και

χαρακτηρίζονται από ταχεία είσοδο, διασπορά και κατάληψη κατά συνέχεια ιστού της περιανγγειακής περιοχής, από το σημείο όπου υπάρχει το αγγείο με επέκταση ομόκεντρα από φλεγμονώδη κύτταρα (λεμφοκύτταρα, μακροφάγα κλπ) με συνοδό απομυελίνωση. **Οι βλάβες αυτές είναι ορατές στην κλασική μαγνητική τομογραφία εγκεφάλου.** Οι τρέχουσες θεραπείες έχουν στόχο τον περιορισμό ή την παρεμπόδιση δημιουργίας τέτοιων βλαβών. Αντίθετα, οι **χρόνιες ενεργείς/βραδέως επεκτεινόμενες/«smoldering» βλάβες** δημιουργούνται σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Μπορούν να είναι και αυτές στρογγυλές ή ωοειδείς σε εγκάρσια διατομή, υπάρχει καταστροφή της μυελίνης αλλά δεν κατακλύζονται από φλεγμονώδη κύτταρα σε όλη την έκτασή τους. **Μόνο στην περιφέρειά τους υπάρχει παρουσία φλεγμονής** από μακροφάγα κυρίως αλλά και ελάχιστα λεμφοκύτταρα. **Επεκτείνονται δε επί τα εκτός αργά με προοδευτική καταστροφή της μυελίνης.** Θυμίζουμε δηλαδή, **σιγοκαίσιμη καύση ή που επεκτείνεται από το κέντρο προς την περιφέρεια.** Ίσως θα μπορούσε να παρομοιαστεί με τεμάχιο κάρβουνου που ανάβοντας μία φλόγα στο κέντρο της μάζας του, η φωτιά (χωρίς φλόγα) επεκτείνεται ομόκεντρα περιφερειακά. Η μορφολογία αυτών των βλαβών τέτοιου τύπου δεν είναι ορατή στην κλασική μαγνητική τομογραφία. Αναγνωρίζεται δηλαδή, η παρουσία βλαβών αλλά όχι η ιδιαίτερη παθολογία τους. Κάτι τέτοιο είναι δυνατό μόνο σε βιοψίες ή αυτοψίες εγκεφάλων των ασθενών...»

Το ΓΕΣΥ εξέτασε τόσο τους αγγλικούς όρους **smolder, smoldering** και τις έννοιες που αυτοί αποδίδουν όσο και τις έννοιες που απέδιδε στο παρελθόν και που αποδίδει σήμερα το ελληνικό ρήμα **‘υποκαίω’**. Ήδη στη χημεία έχουμε σήμερα τις αποδόσεις:

smolder (UK: **smoulder**) ⇔ **σιγοκαίω, υποκαίω**
smoldering (UK: **smouldering**) ⇔ **σιγανή, ήπια καύση, καύση με παραγωγή καπνού χωρίς φλόγα**
 (Επιγραμμικό Λεξικό Χημείας του ΕΚΠΑ)

Το ΓΕΣΥ έκρινε κατάλληλη την απόδοση της έννοιας της μετοχής **smoldering** του αγγλικού ρήματος **smolder**, όπως αυτή χρησιμοποιείται στο θεματικό πεδίο της Πολλαπλής Σκλήρυνσης (ΠΣ), με το ελληνικό ισοδύναμο **υποκαίων, υποκαίουσα, υποκαίον** – δηλαδή με τη μετοχή Ενεστώτα του ρήματος **υποκαίω** – και **υιοθέτησε τα ακόλουθα σχόλια και προτάσεις**, που προέκυψαν κατά τη συζήτηση, και τα έθεσε υπόψιν των συντακτών της Πρότασης:

- α) Το ελληνικό ρήμα **«υποκαίω»** είναι αρχαιότατο και, με κάποιες σημασίες του, χρησιμοποιείται και σήμερα, όπως στην κοινή νεοελληνική (βλέπε ΛΝΕΓ και ΜΕΛ) όσο και στην ειδική γλώσσα της χημείας (βλέπε Λεξικό χημείας ΕΚΠΑ).
- β) Το αγγλικό ρήμα **«smolder»** στην πρωταρχική σημασία του κατασημαίνει ακριβώς την έννοια **«σιγοκαίω, υποκαίω»** της χημείας, δηλαδή **«καίω χωρίς φλόγα»**.
- γ) Στο θεματικό πεδίο της (Πολλαπλής Σκλήρυνσης) (ΠΣ) το ρήμα **smolder** και η μετοχή του, **smoldering**, χρησιμοποιούνται άτυπα με μεταφορική σημασία, γι' αυτό και τοποθετούνται σε εισαγωγικά. Δηλαδή δεν έχουν (ακόμα) τυπικά οροποιηθεί στο πεδίο αυτό με **διαθεματικό δανεισμό** (ενδέχεται τελικά να οροποιηθούν στο μέλλον και να ενταχθούν και τυπικά στην ορολογία του πεδίου, οπότε θα απαλειφθούν τα εισαγωγικά).
- δ) Εξετάζοντας το ζήτημα της οροδοσίας με τον **Αναλογικό Κανόνα**, έχουμε δύο δυνατότητες: (1) να κάνουμε και στα ελληνικά ανάλογη **άτυπη** μεταφορική χρήση του ρήματος **υποκαίω** της χημείας βάζοντάς το σε εισαγωγικά ή (2) να κάνουμε πλήρη **διαθεματικό δανεισμό** (χωρίς εισαγωγικά). Όπως προκύπτει από τα αναλυτικά στοιχεία της Πρότασης, το ρήμα **υποκαίω** κρίνεται κατάλληλο ισοδύναμο του αγγλικού ρήματος **smolder** και προτείνεται η δυνατότητα (2).
- ε) Όστε: πρέπει να δοθεί αυστηρός ορισμός (από τους ειδικούς) του ρήματος **υποκαίω** για το θεματικό πεδίο της πολλαπλής σκλήρυνσης (ΠΣ), επομένως και της μετοχής του: **υποκαίων, υποκαίουσα, υποκαίον**. Επίσης, επειδή η μετοχή **smoldering** χρησιμοποιείται κυρίως ως **προσδιοριστικό συνθετικό όρων (επιθετική μετοχή)** να εξεταστούν, καταγραφούν και υιοθετηθούν και οι σχετικοί όροι που έχουν ή μπορούν να έχουν αυτό το προσδιοριστικό συνθετικό, όπως:

smoldering MS lesion ⇔ **υποκαίουσα βλάβη ΠΣ, υποκαίουσα βλάβη πολλαπλής σκλήρυνσης**

smoldering lesion ⇔ **υποκαίουσα βλάβη**
smoldering chronic active lesion ⇔ **υποκαίουσα χρόνια ενεργός βλάβη**
smoldering inflammation ⇔ **υποκαίουσα φλεγμονή**
smoldering demyelination ⇔ **υποκαίουσα απομυελίνωση**
smoldering inflammatory environment ⇔ **υποκαίον φλεγμονώδες περιβάλλον, υποκαίον φλεγμονικό περιβάλλον**
smoldering activity ⇔ **υποκαίουσα δραστηριότητα**
smoldering plaque ⇔ **υποκαίουσα πλάκα**
 κτλ.

στ) Όσο για την έννοια του ουσιαστικού **smolder**, η οποία (στην Πρόταση) αποδίδεται ως **υποκαίουσα εστία**, πρέπει να δοθεί και για αυτήν ιδιαίτερος ορισμός. Επίσης, η ενέργεια **smoldering** – αν χρειάζεται – θα πρέπει να υιοθετηθεί ως **υπόκαυση**.

Το 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Ακαδημίας Νευροανοσολογίας (ΕΛΛΑΝΑ), Θεσσαλονίκη, 10–13 Δεκεμβρίου 2020, διεξήχθη διαδικτυακά. Η πρόταση για τον ελληνικό όρο **υποκαίουσα βλάβη ΠΣ** υποβλήθηκε στο Συνέδριο από την κα **Αθηνά Σιούπη** με την παρουσίασή της: «*Smoldering MS lesion: Πρόταση απόδοσης του όρου στην Ελληνική*» και έτυχε ευμενούς υποδοχής από τους συνέδρους.

K.B.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

1. Νέοι όροι που προστέθηκαν στα Γλωσσάρια της ΕΛΕΤΟ για την Πανδημία COVID-19 (1)

Στον ακόλουθο πίνακα αναγράφονται νέοι όροι που εγκρίθηκαν πρόσφατα από το ΓΕΣΥ και προστέθηκαν στα Γλωσσάρια όρων της ΕΛΕΤΟ για την Πανδημία COVID-19, που είναι αναρτημένα στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ: http://www.eleto.gr/download/Bodies/COVID-19_ELETO-Glossaries.pdf.

Αγγλικός όρος	Ελληνικός όρος
angiotensin II	αγγειοτενσίνη II
asparagine 501	ασπαραγίνη 501
B.1.1.7 strain, B117 strain	στέλεχος B.1.1.7, στέλεχος B117
colchicine	κολχικίνη
corona debt	κορονοχρέος
coronavirus party, corona party	κορονοπάρτι
duration of immunity, immunity duration	διάρκεια ανοσίας
economic cost of COVID-19	οικονομικό κόστος της COVID-19
functional immunity	λειτουργική ανοσία
genomic surveillance	γονιδιωματική επιτήρηση
genomic surveillance network	δίκτυο γονιδιωματικής επιτήρησης
infection rate	ρυθμός λοίμωξης, ρυθμός μόλυνσης
infectious agent	μολυσματικός παράγοντας, λοιμογόνος παράγοντας
mutation E484K, mutation Erik	μετάλλαξη E484K, μετάλλαξη Erik
mutation N501Y, mutation Nelly	μετάλλαξη N501Y, μετάλλαξη Nelly
natural disease	φυσική νόσος
natural immunity	φυσική ανοσία
population mobility	κινητικότητα του πληθυσμού
reinfection	επαναμόλυνση
resistant strain	ανθεκτικό στέλεχος
seasonality	εποχικότητα
social cost of COVID-19	κοινωνικό κόστος της COVID-19
spike protein, S protein	πρωτεΐνη-ακίδα, πρωτεΐνη S
tyrosine 501	τυροσίνη 501

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

2. Ο όρος **mobile** στις κινητές επικοινωνίες

Μετά την εξέταση διερεύνησης του όρου **mobile** που υπέβαλε η **Κ. Τοράκη**, το ΓΕΣΥ υιοθέτησε τις γενικές αποδόσεις:

- mobile**¹ {n.}: **κινητό, κινητός σταθμός, κινητό τερματικό**
 - mobile**² {n.}: **κινητή επικοινωνία, κινητές επικοινωνίες, τομέας κινητών επικοινωνιών**
 - mobile**³ {adj.}: **κινητού, κινητού σταθμού, κινητού τερματικού**
 - mobile**⁴ {adj.}: **κινητός, κινητής επικοινωνίας, κινητών επικοινωνιών, τομέα κινητών επικοινωνιών**
- και τις ισοδυναμίες των όρων του ακόλουθου πίνακα:

mobile devices	κινητές συσκευές
mobile use	κινητή χρήση
mobile websites	κινητοί ιστότοποι
mobile device apps	εφαρμογές για κινητές συσκευές
mobile catalogues	κινητοί κατάλογοι
mobile collections of digital images	συλλογές ψηφιακών εικόνων για κινητά, κινητές συλλογές ψηφιακών εικόνων
mobile museum tours	ξεναγήσεις μουσείων μέσω κινητού, κινητές ξεναγήσεις μουσείων

3. **phygital** ⇔ **φυσικοψηφιακός**

Όταν η τεχνολογία «γεφυρώνει» τον **φυσικό** κόσμο με τον **ψηφιακό** προκύπτουν έννοιες **φυσικοψηφιακές**:

Phygital is the concept of using technology to bridge the digital world with the physical world with the purpose of providing a unique interactive experiences for the user.

Ο σχηματισμός του αγγλικού όρου προκύπτει με **σύμμιξη**:

phy(sical) + (di)gital > phygital

Ο σχηματισμός του ισοδύναμου ελληνικού όρου προκύπτει με κανονική **σύνθεση**:

φυσικ(ός) + ψηφιακός > φυσικ-ο-ψηφιακός

4. Γεωλογικοί όροι με... **αλάτι** και...**αλμύρα**

Στο πλαίσιο της ορολογικής συνεργασίας της ΕΛΕΤΟ με την Ελληνική Γεωλογική Εταιρεία (ΕΓΕ), μετά την διεξοδική εξέταση του θέματος που έθεσε ο καθηγητής ΕΚΠΑ κ. **Κ. Βουδούρης** σχετικά με την απόδοση της έννοιας **'salinization'** και τους ελληνικούς όρους **υφαλμύριση, υφαλμύρωση, υφαλμύρυνση** που κυκλοφορούν, το ΓΕΣΥ υιοθέτησε τις ακόλουθες ισοδυναμίες όρων.

salinize	αλίζω, αλατώνω, αλατίζω
salinization	αλισμός, αλάτωση, αλάτισμα
saline ¹	αλατώδης
salty, saline ²	αλμυρός
salinity	αλμυρότητα
hypersaline, ultra-salty	υπεράλμυρος
brackish	υφάλμυρος
brackishness	υφαλμυρότητα
be brackish	υφαλμυρίζω¹ {αμτβ., είμαι υφάλμυρος}
make brackish	υφαλμυρίζω² {μτβ., καθιστώ υφάλμυρο}
being brackish	υφαλμύριση¹
making brackish	υφαλμύριση², υφαλμύρωση, υφαλμύρυνση

Όλοι οι όροι του πίνακα εντάχθηκαν στο Αγγλοελληνικό γλωσσάριο γεωλογικών όρων.

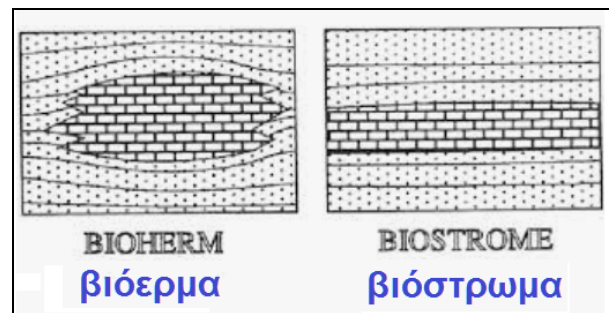
5. Γεωλογικά **βιοέρματα** και **βιοστρώματα**

Επίσης, στο πλαίσιο της ορολογικής συνεργασίας της ΕΛΕΤΟ με την ΕΓΕ, εξετάστηκε η έννοια **'bioherm'** και ο όρος **bioherm** και, μαζί με αυτά, η έννοια **'biostrome'** και ο όρος **biostrome**.

Ορισμοί (από το λεξικό Webster's RHUD):

bioherm, n. Geol.
 a carbonate rock formation, in the form of an ancient reef or hummock, consisting of the fossilized remains of corals, algae, mollusks, and other sedentary marine life, and commonly surrounded by rock of a different lithology.
 [1925–30; BIO- + -herm < Gk *ἔρμα* sunken rock, reef]
 —**biohermal**, adj.

biostrome, n. Geol.
 a bedded, blanketlike sedimentary deposit of organic origin built by marine organisms and including shell beds, flat reefs, and corals.
 [1930–35; BIO- + Gk *στρώμα* layer, bed; see STROMA]
 —**biostromal**, adj.

Ο ελληνογενής σχηματισμός των αγγλικών όρων:

- bio-** (< ελλ. βίος) + **herm** (< ελλ. ἔρμα = ύφαλος) > **bioherm**
- bio-** (< ελλ. βίος) + **strome** (< ελλ. στρώμα) > **biostrome**

Οι ισοδυναμίες που υιοθέτησε το ΓΕΣΥ είναι:

- bioherm** ⇔ **βιόερμα**, πληθ. **βιοέρματα**
- biohermal** ⇔ **βιοερματικός**
- biostrome** ⇔ **βιόστρωμα**, πληθ. **βιοστρώματα**
- biostromal** ⇔ **βιοστρωματικός**

Και οι όροι αυτοί εντάχθηκαν στο Αγγλοελληνικό γλωσσάριο γεωλογικών όρων.

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
 Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντίης, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ
 Συντάκτες κειμένων φύλλου: Κώστας Βαλεοντίης, Ηρώ Τσιούλη
 Εκδοτική Ομάδα: Κώστας Βαλεοντίης, Θεόφιλος Βαμβάκος, Γιώργος Τσιάμας, Μιχάλης Καραμιχάλης, Τάνια Βαλεοντίη
 Τηλέφωνα: 6974321009, 210-8662069
 ΗΛ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr
 Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριάς τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας περιλαμβάνεται στους συντάκτες του εκάστοτε φύλλου.

Τα θέματα των άρθρων της «ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΣΥ» έχουν συζητηθεί στο ΓΕΣΥ και η δημοσίευση γίνεται ύστερα από απόφασή του.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή κειμένων του «Ο» με την υποχρέωση αφενός να αναφέρεται η πηγή των κειμένων και αφετέρου, προκειμένου περί ολόκληρων άρθρων, να εξακολουθήσουν αυτά να διατίθενται δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς καμία δέσμευση σε αντίθετη περίπτωση χρειάζεται άδεια της ΕΛΕΤΟ.